

A Fővárosi Ítéltábla a Strasser Ügyvédi Iroda (....., ügyintéző: Dr. Strasser Tibor ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (.....) I. rendű és özv. II.rendű felperes neve (.....) II. rendű felperesnek - Dr. Mydloné Dr. Isépy Eszter ügyvéd (....) által képviselt Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzat (....) alperes ellen szerzői jogdíj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék által 2018. június 5. napján meghozott 1/A.P...../2018/6. számú ítélete ellen az alperes részéről 7. sorszám alatt benyújtott fellebbezés és a felperes Pf/3. szám alatti csatlakozó fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a felpereseknek járó jogdíj összegét egyenként 194.000 - 194.000 (Százkilencvennégyezer - Százkilencvennégyezer) forintban állapítja meg, amely után az alperes köteles 2006. augusztus 1. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamat megfizetésére. Az elsőfokú perköltségről akként rendelkezik, hogy a felek a felmerült költségeiket maguk viselik. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú perköltségüket a felek maguk viselik.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I-II. rendű felperesek részére személyenként 388.000 - 388.000 forintot és ennek 2006. augusztus 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növel összegű kamatát, valamint 78.000 forint perköltséget, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Megállapította, hogy az ítélet az I. rendű felperes vonatkozásában 126.100 forint, a II. rendű felperes vonatkozásában 126.100 forint összeg erejéig előzetesen végrehajtható.

Az ítélet tényállása szerint 2004-ben az alperes jogelődje az **A. M. K.** bemutatta a „**Sz. b.**” című zenés színpadi művet, amelyet később „**Sz. P.**” címmel játszottak. A darabot az alperes jogelődjének művészeti igazgatója, **P. Zs.**rtá, a magyar és külföldi szerzőktől származó dalokat korábban **Sz. P.** énekelte és maga a zenés mű is **Sz. P.** életéről szólt. A produkcióban egyebek mellett elhangzott a „**Cs.....**” című zenemű, amelynek szerzője az I. rendű felperes és **V. T.**, a II. rendű felperes jogelődje. Az **A. M. K.**, illetve a mű alkotója a műben szereplő dalok szerzőitől a művek felhasználására előzetesen engedélyt nem kért. A zenés színpadi produkció szerzői között

szerepelt **B. I.** és **F. Sz.** szerző is, akinek jogutódai megbízták az **U. Bt. Ü.-et**, hogy szerzői jogaikkal kapcsolatban igényt érvényesítsen. Az **U. Bt.** beltagja **G. Gy.** 2004. novemberében felvette a kapcsolatot a művelődési központ képviselőjével, ennek eredményeként 2004. novemberében felhasználási szerződés jött létre e két szerzőt illetően. **G. Gy.** a zenés műben szereplő további szerzők meghatalmazásával 2008. évtől kezdve folyamatosan megpróbálta a szerzői jogdíj iránti igényt érvényesíteni. A művelődési központban bekövetkezett változások miatt azonban hosszú ideig nem sikerült olyan képviselőt találni, akivel megállapodást lehetett volna kötni. A darabot Budapesten kívül vidéken is játszották, 2004. november 19. és 2008. március 28-a között 97 alkalommal volt előadás. Az alperes egységesen kívánta a 18 felhasznált szerzemény vonatkozásában a megállapodást megkötni és nem vitatta a követelés jogalapját. Az **A. M. K.** és az **U. Bt.** között korábban létrejött szerződés alapján az **A. M. K.** rendszeresen közölte az előadások utáni elszámolást, beleértve a székhelyen kívüli előadások bevételét is. A nettó árbevétel a 97 előadás után 33.144.900 forint volt.

A felperesek keresetükben személyenként 460.775 forint szerzői jogdíj és ennek 2006. augusztus 1. napjától járó a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 301/A. §-a szerinti késedelmi kamatának a megfizetésére kérték az alperest kötelezni arra hivatkozással, hogy az alperes jogelődje - az **A. M. K.** - az I. rendű felperes és a II. rendű felperes jogelődje által szerzett zeneművet (dalt) jogosulatlanul használta fel és jogdíjat nem fizetett. Az összegszerűség körében egy bevételhez igazodó elszámolást csatoltak, amely az elért árbevételből indult ki. Perköltséggként a jelen eljárásban felmerült költségeiken túl kérték a pert megelőzően az igényérvényesítéssel kapcsolatban felmerült költségeik megtérítését is, amit 30.000 forintban jelöltek meg.

Az alperes a felperesek követelését részben elismerte, személyenként 126.100 forint összeg megfizetését vállalta, de vitatta a pert megelőzően felmerült perköltség alaposságát.

Az elsőfokú bíróság a keresetet részben alaposnak találta. Határozatát a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szjt.) 16. § (1) és (4) bekezdésére, 17. § c) pontjára, 24. § (1) bekezdésére, 25. § (1) és (3) bekezdésére, 94. § e) pontjára, a Ptk. 301/A. §-ára és a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (Pp.) 206. §-ára alapította.

Rögzítette, hogy a perben nem volt vitás annak ténye, hogy az **A. M. K.** művészeti igazgatója, Pozsgai Zsolt az általa jegyzett színműhöz felhasználta az I. rendű felperes és a II. rendű felperes jogelődje által szerzett „Cs.....” című dalt egy színpadi mű keretei között, amit nyilvánosan előadtak, ezáltal megvalósult a dal Szjt. 24. §-a szerinti felhasználása. Az alperes nem vitatta, hogy a felhasználáshoz a szerzőtől, illetve jogutódjától engedéllyel nem rendelkezett. Ismertette, hogy jelen perben a felperesek a 2004-2008. közötti időszakban történt felhasználással kapcsolatban érvényesítettek igényt. Szerzői díj iránti igényüket a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítéseként kérték.

Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy felhasználási szerződés megkötése során a szerzői jogdíjban való megegyezés a felek megállapodásának tárgya, eltérő megállapodás hiányában a Szjt. 16. § (4) bekezdése e körben mindössze annyit rögzít, hogy e díjnak a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia. Mindezek alapján a bíróságnak olyan összegű díj megfizetésére kell a jogsértőt köteleznie mérlegeléssel, amelyet a szerző egy, a perbelivel hasonló jogviszonyban realizálhatott volna, azonban ilyenkor sem lehet eltekinteni a per egyéb adataitól.

Az elsőfokú bíróság utalt azon hivatalos tudomására, mely szerint a Fővárosi Törvényszék előtt folyt 70.P...../2013. számú és 1.P...../2016/15. számú perekben tisztázást nyert az előadások nettó

árbevétele, az előadások száma és annak ténye, hogy az alperes korábban más szerzőkkel alkalmanként, művenként 2.500 forint díjra vonatkozó megállapodást kötött azzal, hogy vidéki helyszínen történő előadás esetén felárral számoltak. Az utóbbi perben 2.800 forintos összeget talált alkalmazhatónak a bíróság. Minderre tekintettel a Törvényszék mérlegeléssel 4.000 forintban határozta meg előadásonként az igényelhető összeget, amely így személyenként a 97 előadás figyelembevételével 388.000 forintot tesz ki. Ennek meghatározásakor figyelemmel volt arra, hogy sok külsős helyszínen is bemutatták a darabot, továbbá, hogy „egy műves” felhasználásról van szó, amely jogdíj növelő tényező.

A késedelmi kamatról a Ptk. 301/A. §-a alapján, a perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott azzal, hogy figyelembe vette és elszámolhatónak találta az U. Bt.-nél a pert megelőző igényérvényesítéssel felmerült ügyvédi költségek felperesre eső részét, amit további bizonyítás nélkül 30.000 forintban fogadott el. A követelés részbeni elismerésére tekintettel az előzetes végrehajthatósárol a Pp. 231. § d.) pontja alapján rendelkezett.

A határozattal szemben az alperes élt fellebbezéssel, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását (helyesen részbeni megváltoztatását) és a felperesek részére fizetendő jogdíj összegének személyenként 126.100 forint összegre történő leszállítását, a késedelmi kamat mértékének pedig a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti megállapítását és annak 2006. augusztus 1. napjától való megítélését kérte.

Álláspontja szerint a Törvényszék ítélete a jogdíj mértékét és a kamatszámítást illetően megalapozatlan. Figyelmen kívül hagyta a Szjt. 16. § (4) bekezdését, amely szerint a felhasználáshoz kapcsolódó bevételekkel arányban kell állnia a szerzőt megillető díjazásnak. Az arányos díjazás elvét figyelembe véve egy dalos szerző esetén ez az összeg 126.100 forint lenne. A felperesek által megjelölt jogdíj számítás eltúlzott és megalapozatlan, az előzményi perekben 2.800 és 2.500 forintos jogdíjat állapított meg a bíróság, **G. Gy.** tanú pedig maga is úgy nyilatkozott, hogy a jogdíj mértéke általában a nettó árbevétel 14 %-át teszi ki. A Szabadalmi Hivatal 2005-ös tájékoztatójában a nagyjogos művekkel kapcsolatban olyan tájékoztatást adott, hogy a legelterjedtebb megoldás és a szerzői jogban szokássá vált az ún. 10 %-os elv, vagyis az a szabály, hogy a felhasználók a mű hasznosítása révén szerzett összes bevétel mintegy 1/10-ed részéről kötelesek lemondani a szerzők és egyéb jogosultak javára. Mindkét perben a mérlegelésnél a bíróság figyelembe vette a **F. Sz.** és **B. I.** által kötött szerződést, ahol kettőjüket összesen 6.000 forint + áfa összeg illette meg előadásonként, viszont az előadás címeként „**Sz. b.**” dalcím felhasználását is engedélyezte **F. Sz.** szerző. Mindezeket figyelembe véve a Törvényszék 70.P...../2013. szám alatti ügyben a 2.500 forint/dal/előadás jogdíjmértéket fogadta el, ehhez képest a Fővárosi Ítéltábla 8.P...../2017. szám alatti ügyben nem találta eltúlzottnak a 2.800 forint összegű jogdíjat. A fentiekhez viszonyítva a jelen eljárásban megítélt 4.000 forint/szerző/dal összegű jogdíj mindenképpen eltúlzott és az sérti az arányos díjazás elvét, hiszen 18 dal hangzott el a per tárgyát képező produkcióban, valamennyi szerző peres eljárást kezdeményezett és aránytalanul magas összegű jogdíjakat jelöltek meg keresetükben.

Mindemellett semmilyen adattal nincs alátámasztva, hogy az ún. „egyműves felhasználás” jogdíjnövelő tényező lenne, és az sem fogadható el, hogy az összeg meghatározásakor figyelemmel volt az elsőfokú bíróság arra, hogy sok külsős helyszínen is bemutatták a darabot. A nettó árbevétel valamennyi előadás után összesítve lett és nyilvánvalóan az arányos díjazás elvének az felel meg ha átlagszámítást végzünk, és nem fogadható el az a számítási mód, ami a teljes árbevétel több mint 50 %-át szerzői jogdíjra fordítaná. Az arányos díjazás elvének az alperesi számítási mód felel meg az alperes fellebbezési álláspontja szerint. A per tárgyát képező színpadi produkcióval kapcsolatban valamennyi szerző 5.000 forintos jogdíjat kíván érvényesíteni a jelen per felpereseihez hasonlóan, ami a nettó jegybevétel 50 %-át meghaladná, de 4.000 forintos jogdíj is két szerző és 18 dal

esetében közel a nettó jegybevétel 50 %-át teszi ki, ami nyilvánvalóan elfogadhatatlan.

Az alperes fellebbezésében idézte a szerzői jogi törvény 2014-ben **Gy. P.** szerkesztésében kiadott Nagykommentárját a Szjt. 1. § (4) bekezdéséhez kapcsolódóan. Ebből az következik álláspontja szerint, hogy az arányos díjazás a bevétellel arányos díjazást tette főszabállyá, tehát az alperes által megjelölt nettó árbevétel 14 %-a az arányos díjazás elvének felel meg, amit alátámasztanak a hivatkozott tanúvallomások és az Szjt. kommentárja is, továbbá ezt erősíti az alperes által Budapest Környéki Törvényszék előtt folyó perben kikötött 4,5 %-os díj is.

Sérelmezte azt is az alperes a fellebbezésében, hogy a Fővárosi Törvényszék tévesen a Ptk. 301/A. §-a alapján állapította meg a késedelmi kamat mértékét, holott ez a szakasz a gazdálkodó szervezetek közötti jogviszony esetére vonatkozik. Jelen per felperesei magánszemélyek, így a Ptk. 301. § (1) bekezdés szerinti kamat jár.

A felperesek csatlakozó fellebbezésükben - tartalma szerint - az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a felperesek javára megállapított jogdíj összegének személyenként 78.775 forinttal történő felemelését kérték. Sérelmezték az elsőfokú perköltség mérséklését is arra hivatkozással, hogy a pertárgy értéke alapján megállapítható összeg reális volt, még arra tekintettel is, hogy csak egy tárgyalás került megtartásra, mivel a perrel kapcsolatosan felmerülő teendők arányban állnak a megállapítható munkadíjjal függetlenül attól, hogy a jelen ügygel hasonló tényállással más perek is folyamatban voltak.

Az alperes fellebbezése részben alapos, a felperes csatlakozó fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú eljárásban a kereset jogalapját az alperes elismerte, a fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés is csupán az ítélet összegszerűségével kapcsolatos döntését vitatta, ezért az Ítéletőktábla - a Pp. 253. § (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelően - e körben vizsgálta felül az elsőfokú bíróság határozatát.

A Fővárosi Ítéletőktábla a Törvényszék által mérlegeléssel megállapított, előadásonként 4.000 forintban meghatározott szerzői jogdíj összeget elfogadta. Egyetértett azon véleménnyel, hogy a szerzők egy, a perben hasonló jogviszonyban ezzel egyező nagyságrendű díjat realizálhattak volna, azonban álláspontja szerint az összeget nem előadásonként és szerzőnként, hanem előadásonként és szerzői művenként (dalonként) kell figyelembe venni. Így több szerzős mű esetén a 4.000 forintot a szerzők között arányosan kell elosztani. Jelen esetben, a „Cs.....” című zeneműnek két szerzője volt, ezért szerzőnként és előadásonként 2.000-2.000 forint összegű szerzői jogdíj állapítható meg. A színpadi művet 97 alkalommal játszották, ezért mind az I. rendű, mind a II. rendű felperest 194.000 forint összegű jogdíj illeti meg.

Helyesen hívta fel az alperes az Szjt. 16. § (4) bekezdésében található szabályt, amely szerint a díjazásnak a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia, azonban ez csak egy lehetséges számítási mód, mert a veszteséges vagy nullszaldós produkció esetében is jár jogdíj a szerzőnek.

Mindemellett a másodfokú bíróság megjegyzi, hogy a perbeli produkció tekintetében a felek által hivatkozott, a Fővárosi Törvényszék 70.P...../2013/26. számú nem jogerős ítéletében foglalt tényállás szerint az alperesi jogelőd **A. M. K.** összesen 33.144.925 forint árbevételt ért el. Ez előadásonként 341.700 forintot jelentett. A darabban 18 dalt adtak elő, melyekre 4.000 forint/dal/előadással számolva 72.000 forint összegű jogdíjat kell fizetni bemutatónként, ami a bevétel mintegy 21 %-a. A Fővárosi Ítéletőktábla álláspontja szerint ezért a 4.000 forintos összeg az árbevétellel is arányban áll és nem tekinthető eltúlzott

mértékűnek, mivel ez egy zenés darab, amely a szerzők által írt dalokra épül, és nagy részben ez határozza meg az előadások sikerét.

Az alperes által a fellebbezésében hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 8.P..../2017. szám alatt hozott jogerős ítéletében elfogadott jogdíjjal kapcsolatban a másodfokú bíróság megjegyzi, hogy azon perben a felperes kereseti kérelme dalonként és előadásokként 2.800 forint összegre irányult. A Pp. 215. §-a alapján a bíróság döntése nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, illetőleg az ellenkérelmen, így abban az eljárásban 2.800 forintnál magasabb összeget a másodfokú bíróság nem állapíthatott meg.

Helyes az alperesnek a fellebbezésében írt azon álláspontja, hogy a kamatszámítás alapjául a Ptk. 301. § (1) bekezdését kell figyelembe venni, mivel az elsőfokú ítéletben hivatkozott Ptk. 301/A. § a gazdálkodó szervezetek közötti szerződések esetén alkalmazandó késedelmi kamat, jelen eljárásban azonban a felperesek magánszemélyek.

A Ptk. 301. § (1) bekezdése a kamat számítási módja tekintetében 2013. július 1. napjától módosításra került, ezért a késedelmi kamatfizetést az Ítéltábla akként határozta meg, hogy 2006. augusztus 1. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamat megfizetésére kötelezte az alperest.

Az elsőfokú perköltség megváltoztatása a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a pernyertesség-pervesztesség megváltozott arányának és az előlegezett költségeknek a figyelembevételével történt.

A kifejtettek következtében a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint részben megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése szerint rendelkezett akként, hogy a másodfokú költségeiket a felek maguk viselik.

Budapest, 2018. október 18.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
bírósági ügyintéző